

Inspectoratul Școlar Județean Botoșani

Examenul național de bacalaureat

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Simulare Decembrie 2025

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Dacă termenului *fenomene atmosferice* i se adaugă proprietatea *de iarnă*, atunci:
 - extensiunea termenului rămâne neschimbată în timp ce intensiunea crește
 - extensiunea și intensiunea rămân neschimbate
 - extensiunea termenului crește în timp ce intensiunea scade
 - extensiunea termenului scade în timp ce intensiunea crește
- Inferența "Unele teorii științifice nu sunt rezultate ale descoperirilor istorice, prin urmare unele rezultate ale descoperirilor istorice nu sunt teorii științifice." este :
 - o inducție completă
 - o deducție imediată nevalidă
 - o deducție mediată
 - o deducție imediată validă
- Între propozițiile categorice "*Toate orhideele sunt plante exotice.*" și "*Unele orhidee sunt plante exotice.*" există un raport de:
 - contradicție
 - subcontrarietate
 - contrarietate
 - subalternare
- Subiectul logic al propoziției "*Majoritatea recordurilor olimpice sunt ale sportivilor din atletism.*" este:
 - majoritatea recordurilor
 - recordurile
 - recordurilor olimpice
 - sportivilor din atletism
- O clasificare corectă presupune respectarea regulii:
 - consistenței
 - clarității și preciziei
 - adecvării
 - omogenității
- Din punct de vedere intensional, termenul *bunătate* este:
 - nevid
 - abstract
 - negativ
 - compus
- Raționamentul "*Unele cazuri de malpraxis nu sunt soluționate corespunzător, deci unele cazuri de malpraxis sunt soluționate necorespunzător.*" este:
 - obversiune validă
 - conversiune nevalidă
 - inducție completă
 - inducție incompletă
- Propoziția "*Unii iubitori de sporturi extreme nu sunt sportivi bine antrenați.*" este un exemplu de propoziție:
 - universală afirmativă
 - particulară negativă
 - universală negativă
 - particulară afirmativă
- O inferență deductivă imediată presupune existența:
 - unui fundament al demonstrației
 - mai multor premise
 - unei singure premise
 - unui criteriu de clasificare.
- Propoziției categorice "*Toți medicii sunt persoane cu experiență.*" îi corespunde formula:
 - SeP; b.SiP; c.SoP; d.SaP .

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D, și E astfel încât termenul A se află în raport de identitate cu termenul B, termenul C este în raport de identitate cu termenul B, termenul D este în raport de încrucișare cu termenul A, iar termenul E este subordonat termenilor B și D.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. 2 puncte

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

- a) Unii D nu sunt A. b) Toți A sunt D. c) Unii E nu sunt D. d) Unii C sunt E. e) Unii C nu sunt B. f) Niciun C nu este A. g) Toți E sunt B. h) Toți B sunt A.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Niciun scriitor modern nu este ușor de înțeles.*
2. *Toate cărțile despre al doilea război mondial sunt lucrări îndelung documentate.*
3. *Unele persoane publice sunt cetățeni cu dublă cetățenie.*
4. *Unii producători de automobile electrice nu sunt firme de prestigiu.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, contrara propoziției 2, supraalterna propoziției 3 și subcontrara propoziției 4. 8 puncte

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. 8 puncte

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, supraalterna conversei obversei propoziției 4, respectiv, obversa conversei contrarei propoziției 1. 6 puncte

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă unele examene de absolvire sunt dificile, atunci unele examene de absolvire nu sunt ușoare.*

Y: *Toate exercițiile de gimnastică sunt bune pentru sănătate, deci toate intervențiile bune pentru sănătate sunt exerciții de gimnastică.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; 4 puncte
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; 2 puncte
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. 2 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Se dau următoarele două moduri silogistice: eio-2, oao-1.

a) Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. 4 puncte

b) Construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a). 2 puncte

c) Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/ mod silogistic nevalid). 8 puncte

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *„Unele figuri de stil sunt metafore despre trecerea timpului”*. 6 puncte

C. Se dă următorul silogism: Dacă niciun om lingușitor nu este om moral, atunci unii oameni prefăcuți nu sunt oameni morali, având în vedere că unii oameni prefăcuți sunt oameni lingușitori.

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare dintre următoarele enunțuri scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau doar litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

1. Concluzia silogismului este o propoziție universal-afirmativă.
2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul „oameni prefăcuți”.
3. Termenul major este distribuit în premisa majoră.
4. Termenul mediu este distribuit în ambele premise. 4 puncte

D. Se dă următoarea definiție: „Muzica este răspunsul pentru care nu s-a pus nicio întrebare”.

a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. 2 puncte

b) Precizați o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a). 2 puncte

c) Construiți o definiție, având ca definit termenul „muzică”, definiție care să încalce regula precizată la subpunctul b). 2 puncte

Inspectoratul Școlar Județean Botoșani
Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Simulare Decembrie 2025

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele zece răspunsuri corecte, astfel:

1-d, 2-b, 3-d, 4-c, 5-d, 6-b, 7-a, 8-b, 9-c, 10-d

10x2p= 20 puncte

B.

1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice dintre termenii dați **2 puncte**

2. câte 1 punct pentru fiecare dintre cele opt răspunsuri corecte, astfel:

a) a-A, b-F, c-F, d-A, e-F, f-F, g-A, h-A.

8x1p= 8 puncte

Notă: Punctajul se acordă **independent** de reprezentarea corectă sau incorectă de la subpunctul 1.

SUBIECTUL al II -lea

(30 de puncte)

A. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre cele patru propoziții cerute, astfel: contradictoria propoziției 1 (SiP), contrara propoziției 2 (SeP), supraalternă propoziției 3 (SaP) și subcontrara propoziției 4 (SiP) **4x1p= 4 puncte**

- câte 1 punct pentru construirea, în limbaj natural, a fiecăreia dintre cele patru propoziții cerute

4x1p= 4 puncte

B. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a celor două operații cerute, pentru a deriva, în limbaj formal, conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre cele două propoziții (2 și 3)

(2x1p)+(2x1p)= 4 puncte

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei și a obversei fiecăreia dintre cele două propoziții (2 și 3)

(2x1p)+(2x1p)= 4 puncte

C. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre cele două propoziții cerute, astfel: supraalternă conversei obversei propoziției 4 ($\sim$ PaS), respectiv, obversa conversei contrarei propoziției 1 (Po $\sim$ S) **2x1p= 2 puncte**

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a fiecăreia dintre cele două propoziții cerute

2x2p= 4 puncte

D. a. câte 2 puncte pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi, astfel:

X: $SiP \rightarrow So \sim P$; Y: $SaP \rightarrow PaS$

2x2p= 4 puncte

b. câte 1 punct pentru precizarea corectitudinii/incorectitudinii logice a fiecăreia dintre cele două raționamente formalizate (de exemplu, X: *obversiune validă/raționament corect*, Y: *conversiune nevalidă/raționament incorect*) **2x1p= 2 puncte**

c. explicarea corectitudinii/incorectitudinii logice a raționamentului elevului Y (de exemplu, *conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor; termenul P apare distribuit în concluzie, dar nedistribuit în premisă*). **2 puncte**

Notă: În situația în care candidatul explică incorectitudinea logică a raționamentului prin numirea "legii distribuirii termenilor", fără a preciza modul în care a fost încălcată legea, se acordă 1 punct din cele 2 posibile.

A.

a) câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

PeM *MoP*

SiM *SaM*

SoP *SoP*

2x2p=4 puncte

b) construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a) **2 puncte**

Notă: Punctajul pentru construirea în limbaj natural a silogismului cerut se acordă **independent** de valoarea de adevăr a propozițiilor.

c) - câte 3 puncte pentru verificarea explicită, prin metoda diagramelor Venn (reprezentare grafică), a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date **2x3p= 6 puncte**

- câte 1 punct pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic, astfel: *eio-2*, *mod silogistic valid*; *oao-1*, *mod silogistic nevalid* **2x1p= 2 puncte**

Notă: Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea grafică a acestuia.

B. - construirea, în limbaj formal, a oricărui silogism valid care să justifice propoziția dată **3 puncte**

- scrierea, în limbaj natural, a silogismului valid construit (cu premise adevărate/plauzibile) **3 puncte**

C. câte 1 punct pentru fiecare dintre cele patru răspunsuri corecte, astfel:

1-F, 2-A, 3-A, 4-F.

4x1p= 4 puncte

D.

a) menționarea unei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 puncte**

b) precizarea oricărei alte reguli de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a) **2 puncte**

c) construirea definiției cerute **2 puncte**